Ч. 35 (11.289). Львів, середа 15. лютого 1928 [illegible] Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

18 Всі українці голосують на одиноку правдиво національну українську листу 18

За наш центр.

Львів, 14. лютого 1928.

На мурах міста появилася відозва Українського Народнього Комітету з покликом до всього українського населення Львова, щоби в дні виборів віддало свої голоси на виставлену ним виборчу листу з чоловим кандидатом др-ом Титом Бурачинським.

Не перший раз українське населення Львова самостійно виступає у виборчій акції. Вперше виставлені були українські кандидати у Львові в 1907 р. підчас перших загальних виборів до австрійського парляменту. Вдруге висунено українські кандидатури підчас такихже виборів в 1911 р. Та тоді Львів був поділений аж на сім виборчих округ, які були так сконструовані, щоби розсіяти українське населення. Єдино сема — так сказатиб — підміська округа обіймала більшу кількість українського населення, яке або не було зорганізоване, або безпосередньо чи посередньо підлягало впливам польської соціяльної демократії (тоді соціяльної демократії Галичини і Шлеська, якої філією була українська соц. демократія Галичини і Буковини). Не диво, що з тієї округи постійно виходив послом польський соціяліст.

В таких умовинах, на основі такої виборчої геометрії, українські національні кандидати не мали ніяких виглядів. Вони були лише Zähl-кандидатами, лише демонстраційними кандидатами, яких завданням було нащупати грунт, повести освідомлюючу акцію серед польонізованого і спольонізованого українського населення. Та ледви-чи й те завдання сповнено як слід, бо виборча безвиглядність вже сама собою творить важку перепону. На безвиглядний терен не звертає належньої уваги ані політична організація, ані населення.

Зовсім інакше представляється справа тепер. Правда, автори виборчої ординації й виборчої геометрії зробили все можливе, щоби український мандат зі Львова став ілюзоричним, нереальним. Бо хоч Львів творить одну суцільну виборчу округу, то його репрезентацію щодо кількости обмежено до чотирьох послів, зрівнюючи 250-тисячний Львів із 150-тисячним Краковом. Таким чином піднесено виборчий дільник у надії, що українці не осягнуть відповідного числа голосів. Зате на протязі останньої десятки літ укр. населення пройшло великий кристалізаційний процес. Українська революція, боротьба за Львів, поведінка польських чинників у відношенні до українського населення, а головно поведінка польських імперіялістичних соціял-патріотів, усіх тих Гавзнерів і Левенгерців, не проминула безслідно. В днях великих змагань спільно з українською інтелігенцією і міщанством рамя об рамя стало українське робітництво, освідомлений ходом подій український пролетаріят. Організаційна сітка українського населення Львова вдачно [illegible], обіймаючи собою всі ділянки українського життя. Національно-культурна і соціяльно-політична свідомість українського населення зросла і поглибилася. Воно зрозуміло, що свою будуччину, свій розвиток може будувати тільки власними силами.

На жаль, в останніх літах, в добі розросту хоробливого партійництва і гуртківства, зродилася небезпека затрати всіх організаційних здобутків в користь наших противників. Серед загального замішання і внутрішньої боротьби почали потахати й вигляди на здобуття українського мандату. І справді, вже на початку виборчої акції висунено у Львові аж три українські кандидатури: о. Л. Куницького (УНДО), дир. П. Буняка (бльок: радикально-еслецький) й О. Кріличя (Робітнича Лівиця). Всі ознаки на землі і небі вказували, що це тільки початок в довгій низці українських лист.

Однак загальна свідомість ваги і значіння українського мандату зі Львова в короткому часі корінно змінила ситуацію. Почалися балачки про **єдину українську листу** зі Львова, балачки і переговори, які вкінці довели до позитивного висліду. Замість дотеперішних кількох українських лист зголошено в окружній виборчій комісії тільки одну під фірмою Українського Народнього Виборчого Комітету на місто Львів. На чоло цеї листи висунено відомого лікаря, голову Народньої Лічниці й Українського Лікарського Товариства д-ра Тита Бурачинського, друге місце заняв сафлярський робітник Іван Олексин, третє б. голова Української Парляментарної Репрезентації Сергій Хруцький, а четверте відома суспільна діячка п. Евгенія Макарушкова.

Єдина українська листа у Львові створює можливість вибору українського репрезентанта, навіть дає запоруку виборчого успіху, якщо все українське населеня в дні виборів піде до виборчої урни, якщо всі українці м. Львова матимуть свідомість ваги українського мандату зі Львова.

Треба признати, що наші політичні організації, не вважаючи на завзяту боротьбу на терені краю, позбулися тут партійного еґоїзму в користь загальної справи. Тепер черга на виборців, які дисципліновано і солідарно повинні піти слідами наших політичних управ.

Український мандат зі Львова має непомірно велике, просто епохальне значіння, — більше, як два чи навіть три мандати з краю. Бо цеж перший раз від непамятних часів український елемент у Львові виступає у виборчій акції як самостійний політичний чинник з виглядами на побіду; бо це перший раз новітнє українство намагається з успіхом утвердитися в центрі наших західних земель під Польщею. Львів є нашим серцем, з якого розходяться артерії політичного, економічного й культурного життя на ширші простори українських земель. Львів є нашим провідником, керманичем і поводатором. Львів є осідком усіх українських центральних установ, Львів є не лише нашим серцем, але й нашим мозком. Вибір українського репрезентанта зі Львова підніс би незвичайно наш престіж, виявив би дійсний характер Львова, започаткував би нову еру, добу реституції столиці кн. Льва в неподільний центр української суцільної національної території.

Перед українським населенням Львова важке, але одночасно й почесне завдання: вибором свого репрезентанта доказати сімом міліонам західних українців, що воно доросло до провідньої ролі, що воно свідоме свого великого післанництва, що воно свідоме свого значіння, своїх обовязків та ваги переживаного нами моменту. Те завдання сповнить українське населення, високо піднесе український національний прапор, якщо одною лавою піде в дні 4. березня до виборчої урни, голосуючи на єдину українську національну листу ч. 18.

А що потім?

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 9. лютого 1928.

Все на світі має свій кінець, — пригадка на цю одвічну правду неодному вже нерам додавала бодрости і терпцю в особливо важких хвилинах життя. Не-мз, здається двох думок, що теперішні вибори, при їх нинішній фізіономії, є важким і болючим моментом у житті кожного громадянина, який тільки не глядить на них розвеселеними очима фейлетоніста ані теж вдоволеним поглядом кандидата, який поза своє „муроване" місце на виборчій листі світа божого не бачить. Нинішні вибори є **моральним поличником** для члена **кожного** національного громадянства у Польщі: для українця і поляка і жида і німця. Упадок національної дисципліни, партійницька дурійка, затрата почуття границі поміж творчим гаслом і політичною програмою та рознузданою демагогією, **невидане** [illegible] „[illegible]" [illegible] претендентів до мандату на заступників народу, втрата взагалі свідомости про що тут річ іде — про парляментаризм, державний устрій і можливості боротьби за права й ідеали, чи про якусь негідну комедію — всі ці прояви на тлі нинішніх виборів торкаються **усіх** народів, що живуть у границях Польщі. Очевидно, що **тон і характер** виборам надало „пануюче" у Польщі громадянство, яке не даром так дбайно береже цього престіжу! Очевидно теж, що за те, що діється у **цілій** державі, є у величезній мірі відповідальна влада, яка активно переводить вибори, і тому становище чесного, постійного й неглухого громадянина — поляка ще багато важче, ніж кожного з не-поляків. Та розходиться над цим нічого: головне, що мабуть усі неглухі й несліпі у Польщі без різниці національности **й класової чи станової приналежности (бо вже робітники** [illegible] **свідомість і** [illegible]) [illegible] у цих виборах [illegible]

35 оголошених державних лист лише 15 покликувалось на соціялізм, робітників і працю!) одноголосно зітхають: аби мерщій кінець! І кінець справді не за горами: до 4. та 11. березня час пройде гей батогом лусне, а потім уже... А що буде потім?! Потім безумовно вступляться з голови виборчі клопоти, але ще велике питання, чи в консеквенції таких виборів не витвориться ситуація, вагітна у зародки немаловажних нових клопотів.

В нашому останньому дописі звертали ми вже увагу, що варшавські політичні кола цікавляться уже нині більше питанням того післявиборчого „потім", ніж виборчого „нині". Очевидно, що як не можна бавитись у пророка щодо висліду виборів, так само неповажною забавою булоб ставити якінебудь **певні** прогнози про ролю будучого польського парляменту. Та є деякі фактичні дані, які люди устійнюють і порядкують та ін — приглядаються. Такими фактом є між іншим те, що уряд марш. Пілсудського стоїть **поза** парляментом і від нього **дійсно** не є залежний, бо силою, з якої зродилася влада маршалка, не був парлямент. Отже: якийнебудь був би будучий сойм, все одно безпереривність влади марш. Пілсудського на цьому не втратить. Але ця влада, видобувши від минулого сойму легалізацію її, **формально** дальше спірається на підвалинах устрою парляментарного. До будучого сойму ця влада не займила становища „наплевательного". Навпаки активно вмішалася до виборів, ба, взагалі ці вибори „робить". Робить собі урядову більшість для будучого сойму, робить так, як знає і вміє, пробує — на бачимо і на власній шкурі відчуваємо — найрізнородніших способів, з яких більшість врештою давно вже іншими була винайдена й опатентована. Преліміює собі уряд соймову більшість, значить вона йому на щось потрібна. Значить, він хоче знову послужитися соймом і то не для маловажного діла, коли витрачує на це аж стільки енергії. Виринає з цього цілий ряд питань і сумнівів, з яких два кардинальні: 1) за для якої справи в будучому соймі уряд ставить нині у виборчій кампанії на карту авторитет і повагу влади взагалі й імени маршалка Пілсудського зокрема? 2) що станеться, коли не зважаючи на всі зусилля конфігурація клюбів будучого сойму буде така, що уряд потрібної більшости мати не буде?

Програмова відозва „одинки", яка фор[illegible] сус до сойму м. ін. всіх міністрів нинішнього кабінету — за вийнятком ін. Пілсудського, Складковського і Мораческого, — цих сумнівів в найменшій мірі не розвіває. Вона туманна, [illegible] [illegible] які можна вкласти цілий [illegible]. Мається вражіння, що ця відозва складена не по принципу: [illegible] програму людей [illegible] [illegible] ідеольогічну програму людей [illegible] [illegible] відписались. [illegible] **Тому** [illegible] **вічним не вражати. Тому а [illegible] вретне в свої** [illegible] [illegible] [illegible] **тяжічне** [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] 1) „одинка" [illegible] без застинок [illegible]

овжень у марш. Пілсудського і 2) поможе йому в переведенні через сойм законодатним шляхом зміни конституції в напрямку „скріплення виконавчої влади". Ось усе. Воно багато, але знову таки вишить від питайників. Особа марш. Пілсудського навіть при найбільшій для нього пошані, як для індивідуальности і т. д. і т. д., не може служити за програму, — доказом є ті колишні його найближчі політичні співробітники і все ще особисті прихильники (І. Дашинський і тов.), які проте нині є в політичній гострій до нього опозиції. Трудно справді прийняти a priori що всі посли з одинки будуть сліпо й без застережень іти на всі — нині їм незнані проєкти маршалка. — занадто це, далебі, ріжношерстне товариство! Та це річ другорядна. Головне — їхня підтримка проєкту зміни державного устрою.

Трудно устійнити, звідки взялися розмови про цей проєкт. Во проєкту на ділі жадного ще нема, — нема бодай pro foro externo. а коли він взагалі є, то знають його хіба одиниці і — напевне! — далеко не всі кандидати з одинки. Адже не було жадної в цьому напрямку урядової ані півурядової енунціяції Коли ж слідуючий сойм з обовязку мусить займатися ревізією конституції, то ясно, що брак такої енунціяції при істнуючих туманних поголосках є найприкрішою дірою в безпрограмовій програмі будучої урядової соймової більшости, якої стрижнем має стати одинка. Ось чому ми читаємо в останніх днях у газетах, що санаційні кола забігають у голови уряду, аби він доконче склав якусь заяву бодай в останній стадії виборів. Здається, що ця заява пригодилась би не так для виборчої агітації, як самим кандидатам на послів, буцім то затвердженим особисто через Пілсудського: істнує чимало познак, що вони самі не знають, чого такого від них особа, що їм служити має за програму, у будучому соймі зажадає.

Передбачувана зміна устрою Польщі полягає — згідно з поголосками — на плянї перемалюватися по зразку Злучених Держав Півн. Америки: вибір президента республики цілим населенням (а не Націон. Зібранням), відповідальність міністрів перед президентом (а не перед парляментом), вилучення з під компетенції сойму цілої низки справ (передусім господарської натури, військової і подекуди справ закордонної політики). Доцільність такого пляну для Польщі є річю щонайменше дискусійною. Хотячи наслідувати Злучені Держави Півн. Америки, польські реформатори приймають, видно, що в Польщі є всі необхідні дані під такий устрій: великий запас великих індивідуальностей, авторитетів, теоретики й практики, з яких мусять рекрутуватися міністри з диктаторською владою, не кажучи вже про саму особу президента, — про Вашінґтонів, Лінкольнів, Рузвельтів, Тафтів, Вільсонів... Дальше: величезна політична дисциплінованість громадян (як одної цілости), ну й — внутрішня федерація країв з якнайдальше йдучою децентралізацією! Можна всяко говорити про вартість парляментаризму в Польщі при її етнічній і політичній структурі, але кидати гасло „скріплення виконавчої влади" на підставі яких ефімеричних „президенціяльних" плянів — річ надзвичайно ризиковна. Склад будучого сойму є закритий ще серпанком тайни, але не підлягає найменшому сумнівови, що евентуальний плян зміни устрою Польщі в такому напрямку розпутає у соймі бурю, в якій може справді згинути польський парляментаризм, та з якої ледви чи зродиться — устрій Злучених Держав!...

Яке супроти такого пляну займе становище посольська еманація самої „одинки"? Невже поруч із Радзівілами, Сапегами й Мацкевічами також Полякевичі й Бойки зрезиґнують з контрольних прав парляменту, — невже вони відйдуть без можности відвороту з платформи основних прав демократії? Нині є мінімальні вигляди на соймовий успіх такого евентуального законопроєкту про основну зміну конституції. Одно щораз певніше: коли буде зголошений такий проєкт, то чи перепаде він чи перейде — будучність парляменту, який збереться 25. березня, дуже незавидна: **бути грабарем парляментаризму або впасти жертвою непослуху позапарляментарним концепціям.** Бо чейже нема сумніву, що в разі предложення соймові такого урядового проєкту і відкинення його — сойм закінчить свою карієру. Виходить, що за його довговічність і зломаного гроша дати не можна.

Справді, кепською є потіха, що „потім", яке прийде після виборів, буде „раєм".

І. Кедрин.

Совкіно проти ВУФКУ.

МОСКВІ НЕ БАЖАНЕ ІСТНУВАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФОТО-КІНО УПРАВЛІННЯ (ВУФКУ).

До кіна прикладають комуністи дуже велику вагу. Ще Ленін звернув увагу на потребу належного використання фільму та екрану для комуністичної пропаганди. А Сталін звернув недавно в однім зі своїх промов теж пильну увагу на кіно та підійшов до фільмової проблеми тим разом з дуже оригінального становища і в додатку зі становища неленінського, а наскрізь міщанського, бо комерційного. На XV. зїзді партії кинув він фразу про те, що кіно треба довести до такого стану, при якому на нього можнаб було переложити всі прибутки, які нині тягне „пролетарська" держава з горілчаної монополії. Іншими словами: Сталін бажає зробити змонополізоване кіно джерелом величезних прибутків держави.

Узвязку з тим, стала в Москві дуже актуальною справа передачі фільмової справи одному трестові, який всеціло був би залежний від Всесоюзної Ради Народ. Господарства. Досі фільмово-кінові організації та підприємства підлягали органам освіти тобто народному комісаріятові освіти: „Совкіно" московському, а ВУФКУ харківському. Передача кінофільмової справи чисто господарській установі означалаб переведення її з чисто ідеольоґічних більшовицьких засад на комерційні. Але на тому не кінець, московські заінтересовані чинники хочуть крім того поставити справу кінофільмової продукції так, щоби Москва змонополізувала всю фільмову продукцію у своїх руках для всіх країв СРСР.

При тому покриває вона свої централістичні тенденції ось якими благими міркуваннями: „хоч — мовляв — українське кіно має свої властивости, — на Україні є своє національне життя і його треба виявляти у кіно творчості, а решта це загально-пролетарська культура і тому все це треба обєднати в руках єдиної всесоюзної кіноорганізації, залишаючи національним кіноорганізаціям лише те, що є сутонаціональним". (Цитуємо за харківськими „Вістями" з 1. II. 1928).

У звязку з таким становищем Москви, яка підготовляє в тому напрямі окрему велику партійну нараду в кінофільмових справах, відбулася в Харкові дня 31. січня н. р. всеукраїнська партійна кононарада, на якій обговорювано обі порушені вище справи. На нараді виголосили відповідні реферати Постоловський, Скрипник, Шуб, Еаерський і А. Хвиля.

Нарада заявилася проти того, щоби кінофільмову справу передавати господарчим органам та щоби робити з неї чисто комерційне підприємство. Нарада стала на становищі, що вся кінопродукція мусить служити цілям „пролетарської" держави і радянської суспільности, що мусить бути засобом комуністичної пропаганди, засобом популяризації науки, політосвіти та нового побуту.

Далі запротестувала нарада проти того, щоби вся кінопродукція централізувалася в руках якогось московського кінофільмового тресту, та щоби на Україні ВУФКУ займалося виключно продукцією деяких „сутонаціональних" картин. „Нема гіршого — казав Скрипник — і більшого прояву зневажливого, погордливого ставлення представників старої культури до воєних культур нових, революційних пролетар-

МИКОЛА МАТІЇВ МЕЛЬНИК. 3)

Як проходила осінь...

Катерина збудилася з обмороки: побита, знівечена. Лудінне подерте, заболочене. Волос розсипався, повний пилу, терміття. Стягнені дротами руки стерпли. Пальці задубіли, під нігтями скипіла кров. В голові колесом шум. Не знала нічого: де вона й чому лежить у придорожньому рові.

— Дз-з-з — по дротах телеґрафу студений осінний втіер. Бив крильми, аж дроти дзижчали болем.

— Де я, шьо зо мнов?

Щось пригадувалося: Тяжкі повіки горіли від диму, в оці пекло, якби піском... Піднялися і впали знову, як поломані крила вітряка.

— Ага, це я тут вид учьора... вертала память. Вогні... кров... крик... І знов, як на екрані, картини дикої ночі. Але раптом... піднялися повіки й Катерина повела оком на корявий пень черешні... Вище... вище... ще...

— Ах!... У грудях щось пукло, страх вогнем і вихром підняв усі сили... На неї дивився вибалушеними полудами Остафій. Дріт вївся під тягарем у шию, голова зизом, начеб із сонця і зі світа глузував.

— Шьо ми типер зробишь... ни боюси, але типер ви, мой, вваруйтеси...

Кровава мідь на білій пазусі...

— Аді, вішиваний ковнір пидерли пани... аді, черес украли, аді оббили... списали басаманами... абим був файний перед селом тай перед Богом... у спузі тай у дротах!...

Чорний язик — оселедцем на бороду. Вітер вперся за ноги, хитнув гойданку... Співав:

— Спи, спи, мой, я аді, колишю. Бирше ніхто не заколишет, ворон до очий... спи... спи... Остафійку!... А-а, а-а... Га-га-га! хихотом...

Взялися в Катерини сили, зірвалася на рівні ноги — божевільно на втеки. А Остафій за нею: вітром — чорним вороном... Стернями, вільхами... мах-мах... опирем...

Білі тіні з лісових гущавників, з дебрів — ярів темних крадькома до згарищ... З голодними пазухами до чорних головень. Шпортали в попелі за кусником хліба, шукали печеної бурки

Катерина набігла на громадку дітей

— Аді, мама, мама!

— Я вам ни мама, а ви чиї?

— Тажи Олекснні! — старший хлопчик.

— Котрого то Олекси? Катерина вже забула, як у селі хто називався.

— Та Кітлірового... шьо згору церькови.

— А мама де?

— Нима вид сночі.

Задумалася... Перед нею знову Остафієві очі. Думка: кобис знав Юрчіку, ек твій брат зорудував!...

— Ходіт до нас, — кличе Доцька.

— Ходіт до нас! — Василько.

— Ходім! Але ти, Докійко, розвіжи мені руки, най, аді, забуду ек я мала цеї ночі вмираті...

Докійка й Василько розвязували ґудзи, а Катерина кусала біль зубами, аби не крикнути. Руки — що бервена... без життя, без руху. Під червоними пругами потріскала шкіра і дроти вїлися глибоко, до кістк. Одна велика втома пройшла тілом і душею, світ танцював довкола неї. Але йшла за дітьми, комусь на стрічу. Комусь, хто поклав би долоні на її чоло, а в серце одно ласкаве слово...

— Адітко, оцев стежков поза цвинтарь, а видтак почерез Вовчюрів город тай потоком пид Ротунду...

Василько махнув утішно наперед, але вернув до Доцьки:

— Аді, Доцько, дідо пид дзвинньицев спит — екби вмер...

Прибігли. На дідові кров, волос у поросі...

— Ни додзвонив дідо Максим... І пригадався їй страшний стовп вогненний і трівожне лебедіння малих дзвонів, що розсипалися зойком по землі. Тепер уже знала, хто бив на трівогу... Хто інший був би не зважився, але дідо видів вогні тай дзвонив на рятунок...

— Ци раз то вин так видзвонював, ажь луна церинами... Видів шьо погибок у селі. Дзвоньив... дзвоньив ажь покотивси...

Так закінчив Максим свою довгу службу...

— Уже бирше ви будети, дідику, дзвонніті

Лишилася коло нього, щоби не банував на лиху невістку.

— Ой, так... треба голов прикриті дідови, аби на цвинтарі спав, а ни ек вішеник у рові!

— Кудиж я вас поділу, куди понесу вас, дідику, мій? — шептала. Але й одної сльози для діда вже не мала: ніч усе забрала з грудей, а сльози в душі крильми чорними накрила і нема їм дороги...

— Вібачні, будьти, дідику... шьо, аді, ни обмию вас, у трунві на порозі ни поставю, ек ґазду... Пид чюжим воріннєм пращьаю вас. Бо наш пориг — зотлів, скипівси... екби ворогам так душі потлілн!...

— Покотивси тісарський камінь нам на голови... Гори зрушив, води змутив тай нас засмутив...

Дідові ще на лнці сміх — полином

— Смієтиси, ек на руки я до вас ишла... тай ек из міста фустки шілінові тай цукор принясили...

Упала на коліна, гладила розкидані коси білого повісма, клонила голову до грудей...

— Нима вже серці, аді, ни чюті, лиш лід... Накривала повіки, що зпід них мутно, як у слотавий вечір... Сама-одна...

— Уже, аді, нікого!... шьо буде?... Навіть дідо Фудулний став тай лишьов собі... А ти типер, ек та ґаджуґа над ґроминев: тримайси, аби впадь...

І на колінах... кудись зором у безмежжя понад чорнову скипілих ран... думками — поза мости бервінкові, поза німе креміння гір...

А думки — як пташки в лютий мороз... Що котра підлетить — то впаде, що злине — поникне заморожена на дно... Лиш одна — одніська підлетіла найвище: туди, туди... далеко — аж до тих хмарин, що на тремтючих віях колисали перший цілунок сонця. Вдарила крильми тай полетіла до Юрчіка: далеко, мий далеко — аж поза німецькі границі...

— Юрчіку, утішко!... а де ти типер?...

Пташка не вертала...

На дзвінниці окатий ворон острив до дошки дзьоб.

Катерина поклала долоню дідові на очі...

(Продовження буде)

тьких національних культур, як оце ставлення. Ми творимо свою національну культуру по життєвому змістy, але й соціялістичному і ми не розподіляємо так — на одній полиці лежить національна дійсть нашої культури, а на другій соціяльна. Хто так розподіляє, той нічого не розуміє в питаннях творення нової соціялістичної культури". Та Скрипник помиляється, по-дурному робить москалям такий закид. Вони дуже добре розуміють, чого хочуть і чому виступають проти всесторонної фільмової продукції ВУФКУ.

Щож уявляє собою ВУФКУ від теперішньої пори? В 1924—5 р. на 12 випродукованих фільмів дало воно 5 українських, в 1925—6 дало на 15 випродукованих 6 українських, а в 1926—7 на 31 фільмів було вже 16 українських. На найближчий час тематичний план для продукції фільмових картин ВУФКУ зложений так, що воно даватиме 80 відсотків українських фільмів. Своїми виробами заповняє воно ринок України та конкурує успішно з продукцією Совкіна. Ось це й є одна з причин, що московські заінтересовані чинники намагаються обмежити продукцію ВУФКУ до мінімальних границь, а саме лише до продукції невеличкої кількости фільмів т. зв. українських з українського побуту. Натомість харківська нарада стала на становищі, що продукцію ВУФКУ треба так поставити, щоби її картини мали збут не лише на Україні але й поза нею, та щоби вони конкурували успішно з продукцією Совкіна на цілій території СРСР.

Здавалосьби, що така справа як кінофільмова, як кіновий промисл не повинниб давати притоки до того, щоби біля неї розпалювалися спори принціпіяльного і до того суто політичного характеру. А однак... однак бачимо, що навіть у тій ділянці йде з боку Москви імперіялістична і націоналістична кампанія проти України та проти української ініціятиви в тій ділянці. Треба признати, що в даному випадку Харків протиставить себе доволі добре посяганням Москви. Та чи видержить на занятій позиції? Побачимо.

Білоруськ й культурний рух.

Наука — література — театр.
(Від власного кореспондента).

Прага, 10. лютого 1928.

Чеська Прага є нині тою високою вежею, що з неї найкраще оглянути всі славянські землі й побачити, які там огні горять. Сюди збігаються ручаї з цілої славянщини, сюди приїздять, мов правовірні прочани до Мекки, культурні діячі з усіх славянських країн, сюди доходить найбільше книжок і часописів славянськими мовами. Тому й про білоруський культурний рух можна найбільше довідатись у Празі, коли нема змоги безпосередно знестися з Мінськом.

У минулім році до Праги завітали білоруські поети Янко Купала, Цішка Гартни, Міхась Зарецкі й Міхась Чарот. Коли й перед тим Прага досить уважно стежила за розвитком нової білоруської культури, то побут цих поетів причинився до навязання ще тіснішого контакту між Прагою та Мінськом. У рівній мірі до цього причинився приїзд ректора білоруського державного університету проф. Володимира Пічети. Нині до Праги доходить майже все, що друкується в межах радянського союзу білоруською мовою, а це дає змогу досить докладно переглянути сучасну культурну продукцію Білоруси й скласти собі певний погляд щодо її кількости й якости.

Почати треба з **науки,** яка наслідком своєї природи найменше залежить від сторонніх впливів і розвивається на підставі своїх власних, внутрішніх законів. Білоруської науки досі не було — тепер вона є. Дві установи найбільше трудяться над її розвитком: **Інститут Білоруської Культури** й **Білоруський Державний Університет,** обидва в Мінську. Інститут (скорочено: Інбелкульт) до

6. ДЕШЕВИХ ДНІВ

на

БРОКАТОВЕ ВЗУТТЯ

зол. 18·90 і зол. 21·90

Дотеперішна ціна і від 20. II.

24·50 і 28·50

Дель-Ка

До набуття у всіх філіях і представництвах

сього часу видрукував низку дуже солідних наукових праць, у тім числі: 15 випусків білоруської наукової термінольогії, діялектольогічну монографію проф. П. Расторгуєва п. н. „Северско-белорусский говор", 2 томи „Білоруської етнографії в дослідах і матеріялах", 1 том „Білоруського Архіву", прегарно складені збірники „400-ліття білоруського друку" та „Історично-Археольогічний Збірник", 1 том Академічної Бібліотеки білоруських письменників (твори М. Богдановича). Крім цих неперіодичних публікацій Інститут видає щомісячник країзнавства п. н. „Наш Край". Нині вживається заходів до того, щоби перетворити Інститут в Академію Наук, і справа вже є на добрій дорозі.

Університет, заснований 1921 р. працює в складі медичного, педагогічного й право-господарського факультетів. Як установа навчальна, а не дослідча, він видає порівнюючи мало наукових публікацій, а всеж за ним вже числиться 16 томів „Праць". Зпочатку ті „Праці" друкувались переважно московською мовою, але з часом та по мірі вироблювання білоруської наукової термінольогії „Праці" все більше переходять на білоруську мову й найновіший том, присвячений студіям педагогічного факультету, вже на дві третіх зложений білоруською мовою.

Про **рівень** білоруської наукової продукції треба сказати, що він, як на місцеві відносини, **незвичайно високий.** Нема в ній ані сліду дилєтантизму, повітового патріотизму й провінціонального тону. Це продукція **европейська,** яка може помірятись і з наукою деяких старших славянських народів.

З **літературою** справа стоїть не так потішаючо, хоч вона має за собою довшу традицію, ніж білоруська наука. Пояснення треба шукати саме в тих політичних обставинах, які до науки не можуть так легко дібратися. На літературу натискають із більшою силою і уряд і комуністична партія, і численні добровольці. Незагартована молодь піддається цьому тискові майже без опору, а старші письменники мусять пристосовуватись до пануючих настроїв. У таких умовах виростають лише блідненькі квіти — кволі, безбарвні, покручені.

Але тут потішає бодай скількість. Білоруська літературна продукція, яка перед війною ледви досягала кількох книжок річно, нині виказує місячно по кілька десятків видань. Одноманітний народницький тон довоєнної літератури уступає тепер місця досить виразній диференціяції, про що свідчить видавання аж чотирьох літературних журналів („Полымя", „Узвишша", „Маладняк" і „Росквіт", усі в Мінську). Коло кожного з цих органів гуртуються досить виразно окреслені літературно-ідеольогічні напрямки й течії, кожний з них має своє власне обличчя. Навіть в умовах більшовицької диктатури дух дише, де хоче!

На чолі літературного руху стоять старші письменники: Янка Купала, Якуб Колас (Тарас Гуща), Максим Гарецкі (м. і. автор дуже гарної історії білоруського письменства). Ідеольогічно до них наближаються письменники з групи „Узвишша": Язеп Пуща, Кузьма Чорни, Володимир Дубоука, Вьмітрок Бядуля, А. Бабарека, з останніми часами до них наблизились і дотеперішні запеклі більшовики — Цішка Гартни, М. Зарецкі та М. Чарот. Роман, повість, новеля, лірика, літературна критика стоять високо й невпинно удосконалюються. Зміст? — Хто вміє читати, той знайде і в цих зашифрованих рядках правдивий образ життя, терпінь і надій білоруського народу. Зрештою, трапляються й зовсім незашифровані твори, що з них неприкрашена правда визирає, як із ясного дзеркала.

Коли білоруську науку, а ще більше літературу можна було збудувати на сякій-такій традиції, то **білоруський театр** довелось будувати буквально на нічім. Не було ані акторів, ані пес, ані режисерів. Але й тут тверда воля перемогла всі перешкоди. Білоруський державний театр у Мінську, заснований 1921 р., стоїть тепер досить міцно на власних ногах. Репертуар складається переважно з пес побутових: „Хам" Орженскової, „Пошились у дурні" Кропивницького, „Радянський чорт", „Бабське село", „Над Белодною" та інші місцевих авторів. Виставляється також ріні класичного репертуару, як от песи Кальдерона, Мольєра, далі песи сучасного европейського репертуару. За браком місця мушу відіслати за подробицями до дуже цікавої статті проф. Вознесенського в 8. числі „Узвишша".

У короткій газетній кореспонденції неможливо охопити всю різноманітність і буйність білоруської культурної продукції наших днів. Скажу лише на закінчення, що та продукція робить незвичайно солідне, імпозантне й симпатичне враження. Молода білоруська інтелігенція, що найпізніше між усіми славянськими народами вийшла на культурну ниву, береться з такою запопадливістю до праці й таких осягає наслідків, що, чого доброго, вона ще пережене свого старшого, так що справді останні будуть першими.

М. Г.

На виборчому фронті.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПІДГОТОВЧИЙ РУХ У КРАЮ.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

Болехівщина.

Дня 6-го лютого н. р. відбулося повітове передвиборче віче в *Болехові* під проводом п. Косака сел. з Лисович. Віче, а згадано назначена спершу довірочна нарада стрінулася з ріжними перешкодами з боку поліції. На вічу виголосив захоплюючу промову кандидат на посла Осип Луцький зі Стрия. Промову і резолюцію о. дек. Сухого за партією УНД-Обєднання і листою ч. 18 приняли зібрані з одушевленням. Коли після того почав промовляти Павлишин з Тапча, окружений трьома жидиками зі сельробу зібрані закричали його так, що мусів замовкнути. Очевидно комісар скористав з цього і розвязав віче, що однак ще більше піднесло патріотичний настрій зібраних.

Бориславщина.

Дня 5-го лютого н. р. відбулося робітничо-селянське передвиборче віче в **Східниці.** Реферували кандидати на послів ч. 18 Антін Максимович, інж. Богдан Антонович і робітник Михайло Штиглян. Всі присутні селяни і робітники рішили голосувати лише на листу ч. 18, на якій є найкращі заступники українського народу. — Того самого дня відбулося робітничо-селянське віче в **Кропивнику Новім.** Реферували канд. на посла Антін Максимович, інж. Антонович і робітник Штиглян. На вічу були присутні члени партії сельроба та ПНС, однак при рішучій поставі громадянства не відважилися забирати голосу. Віче ухвалило голосувати тільки на листу Обєднання ч. 18.

ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

Збаражчина.

Від дня 29. I. до 6. II. н. р. відбулися віча і збори в справі виборів до сойму і сенату в слідуючих місцевостях: 1) Збараж (для міста!), 2) Розношинці, 3) Красносільці, 4) Дубовиця нижчі, 5) Тарасівка, 6) Глубічок Малий, 7) Черняхівці, 8) Синягва, 9) Синятовка. Реферували селяни: Ткачук Іван, Цебринський Іван, Скасків Гриньо, проф. Лисогір Михайло і д-р Гаврилюк Андрій. Всюди заявилися зібрані за Національним Обєднанням і рішили голосувати на листу ч. 18.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).

Бережанщина.

Дня 1-го лютого н. р. відбулася передвиборча нарада в **Бишках.** Реферував кандидат на посла з листи ч. 18 на золочівський округ Володимир Целевич і Б. Бородайко. Вибрано виборчий комітет Обєднання і ухвалено голосувати на листу ч. 18. — Дня 2-го лютого н. р. відбулася довірочна нарада на **Вульці.** Про виборчу ординацію реферував Б. Бородайко, про політичне положення і програму Національного Обєднання Вол. Целевич. — Дня 2-го лютого н. р. відбулася передвиборча нарада в **Куранах.** Реферували В. Целевич, О. Парая і Б. Бородайко. Присутніх понад 800 осіб. Промовляли ... Наюрожака. Прочі ... присутні однодушно приняли резолюцію, що солідарно підуть за виборчої листи

він жовто-синім прапором Обєднання голосуючи на листу ч. 18. — Дня 4-го лютого п. р. відбулося передвиборче віче в **Саранчуках**. Присутніх понад 200 людей. Реферували В. Бородайко і кандидат на посла В. Целевич зі Львова. Принято одноголосно резолюцію голосувати на листу ч. 18. — Дня 4-го лютого відбулося передвиборче віче в **Рибниках**. Віче отворив о. В. Танчак. Після нього реферував чоловий кандидат листи ч. 18 на золочівський округ В. Целевич. Присутні заявилися за програмою Обєднання і рішили голосувати на листу ч. 18. Дня 5-го лютого п. р. відбулося велике віче під голим небом в **Конюхах**. Віче отворив Б. Бородайко, який пояснив виборчий закон, а після нього виголосив політичний реферат та пояснив програму УНДО-ая В. Целевич. Після оживленої дискусії заявилося віче за партією УНДО. — Дня 5-го лютого п. р. відбулася передвиборча нарада в **Ценеві**. Реферував кандидат на посла В. Целевич. Після дискусії принято одноголосно резолюції йти до виборів під стягом одинокої понадклясової національної партії Національного Обєднання і голосувати на листу ч. 18.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).

Рогатинщина.

Дня 8-го лютого п. р. відбулося віче в **Вишневі** при участи около 800 людей. Проводили: о. Мельник і п. Загребний. Реферував кандидат на посла з листи ч. 18 п. С. Кузик. Віче ухвалило резолюції, висказуючи довіря для партії УНДО і рішило голосувати тільки на листу ч. 18. — Дня 9-го лютого відбулася нарада виборчих Комітетів з 10-ти сіл. Реферував о. дек. Щербанюк і дир. Поритво.

ПОМЕР БУВШ. ПОСОЛ ФРОСТІҐ.

Варшава, 13. лютого 1928.

Нині помер у Ментоні бувш. посол до польського сойму Фростіґ у 40 р. життя. Покійний був редактором жид. часописів „Тугблят" а опісля „Морґен". В жид. клюбі належав до опоз. групи ворожої пос. Райхові.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ПЕРЕГОВОРІВ ІЗ ЛИТВОЮ.

Варшава, 13. лютого 1928.

Польський уряд поробив уже приготування в звязи з можливим навязанням польсько-литовських переговорів. У відповідних мін-ствах утворено комісії з ділянок: комунікаційної, почтової, телеграфічної, телефонічної, залізничої, річної плавби і прикордонного руху.

ТРУДНОЩІ В ПОЛЬСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ.

Берлін, 13. лютого 1928.

„Руль" подає в звязи з останніми польсько-більшовицькими переговорами, що уряд СРСР зажадав був, аби польський уряд видав офіц. комунікат, який пояснював би теперішній стан переговорів, а передовсім причину виїзду польських делегатів з Москви. Польський уряд відкинув це жадання.

ДВА САМОВБИВСТВА.

Львів, 14. лютого 1928.

При вул. Нецалія 6, у лазничці поповнили самовбивство, відкрутивши газовий курок, 21-літня Павл. Кендзерська і 20-літня Кар. Францек. В листі написали самовбивниці, що „кидають цю долину сльоз, а сподіються дістатися до раю".

ОФІЦЕР ПОРУБАВ КЕЛЬНЕРА ШАБЛЕЮ.

Львів, 14. лютого 1928.

В каварні „Реклама" при вул. Шайнохи ротмістр 22. полку уланів К. вдарив кельнера шаблею в суперечці за високий рахунок. Тяжко раненого кельнера перевязала рат. стація, а офіцер зголосився в команді міста.

ВБИЙНИК ІТАЛ. КОНСУЛЯ ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

Варшава, 13. лютого 1928.

З Одеси подають, що вбийника італійського консуля Добровольського тамошній суд засудив на кару смерти. Обв. Вукович, що купив у вбийника одяг, здертий з убитого, засуджено на три роки вязниці.

АСКВІТ УМИРАЄ.

Льондон, 13. лютого 1928.

Стан здоровля льорда Асквіта, бувш. президента ради міністрів, дуже поважний. Він утратив уже притомність. До нього покликано родину.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ПЯТНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Нині, в понеділок, пересунувся через велику салю розправ при вул. Баторія цілий ряд свідків, відомих з краківського процесу, що тепер відсиджують кару тяжкої тюрми у Вісничу. Це Микола Стефанишин, Роман Шумський, Павло Заболоцький, Василь Колодій і Володимира Піпчинська. Як з одного боку свідки ці робили своїми зізнаннями загально дуже інтелігентне враження, так з другого боку вигляд їх — жалюгідний. Всі вони без виїмки сильно виснажені довгим слідством, суд. розправою і тюрмою, облича їх запалі й жовті і всі, як на їх вік, дуже постарілися. На перший погляд видно, що тюрма зїдає тих молодих людей без пощади.

Поза переслуханням тих свідків відчитано ще широкі зізнання обв. Вербицького Івана, в яких він представляє своє арештування і переслухання на поліції в супроводі побоїв ріжних поліційних функціонарів, від надком. Мітленера почавши. Потім відчитано зізнання тюремних ключників, вартівників, професів, постерункових, дижурних офіцерів і т. п. на обставину, як вони поводилися з обвинуваченими в перших днях їх арештування.

Впадає в око, що поліційний комісар, який в цивільнім одязі прислухується розправі, заняв місце біля військових знавців, конферує доволі часто з суддями присяжними. Також сл. суддя д-р Янушевський прислухується дальше розправі або з другої кімнати або таки на салі, хоч прокуратор покликав його на розправу в характері свідка.

—о—

З покликаних на нинішню розправу свідків, відомих з краківського процесу, зізнавав перший

ЯН НАКОНЕЧНИ,

рим.-кат., б. військовий урядовець у Перемишлі, засуджений у краківськім процесі. Свідок свою кару вже відсидів, але зізнає незаприсяжений. По укінченню предсідника, що має говорити тільки правду, св. на запит предс., кого з обвинувачених знає, оглядає чергою всіх підсудних і каже, що не знає нікого. На запит д-ра Павенцького щодо особи Стефанишина св. каже, що в крак. процесі засуджено якогось Стефанишина, але він не є ідентичним з присутним тут Антоном Стефанишином. На запит предс. свідок каже, що йому невідомо нічого про те, аби його сестра Анеля висилала якусь телеграму до Ольги Вербицької

Другий свідок — це

МИКОЛА СТЕФАНИШИН,

що являється в тюремнім убранні. Св. має 21 літ і є учеником семинарії, родом з Тростянця, п. Долина; засуджений у крак. проц. на 2 р. тюрми, яку відсиджує у Вісничу. Зізнає незаприсяж., що служив при польськім війську (рр. 1924—1926) при 20. п. артилерії у Влоцлавку. Запізнався з Тарасом Дробенком у Влоцлавку. Зі Львова не знав нікого. Щодо Дробенка, то з ним працював разом у військовій канцелярії. Не пригадує собі, чи питав Дробенка в листі про те, чи він працює ще в канцелярії моб., але памятає, що дістав від нього відповідь. В Долині в 1926 р. пізнав свідок „Козака". На пит. предс., чому не хоче виявити імени того „Козака", св. каже, що ця справа вже скінчена і він його імени виявити не може. Опісля предс. питав свідка про переписку між ним, Дробенком і Козаком.

З підсудних св. знає тільки Дерлиця і Матийціва, бо перший з того самого села, а другий з сусіднього. Ні Вербицьких ні „Березовського" св. не знає. Св. признає, що дістав раз від обв. Матийціва лист з домаганням прислати йому один кріс, але свідка в тих днях звільнено з війська і він на той лист не відповів. На пит. д-ра Ганкевича як він розуміє лист від Матийціва до себе, в якім Матийців писав, покликуючись на Міцкевича, що „зброєю побитих є зрада" — свідок каже, що Матийців був свідомим українцем і патріотом, що любив гаряче свій нарід, тому, якщо він писав так [illegible] то писав [illegible] з любови до свого народу, а не [illegible] шкоди. На пит. д-ра Пав., за що засуджено його в крак. процесі, свідок каже, що його засуджено за те, що він рекомендував одну особу Дробенкові. На запит д-ра Старосольського свідок з натиском заначує, що йому ніхто й ніколи не обіцяв ніяких грошей за якусь розвідку. Все, що він робив, робив тільки для добра рідного народу.

Черговим свідком був

РОМАН ШУМСЬКИЙ,

теж у вязничнім убранні, літ 33, прив. урядовець, засуджений у крак. процесі на 4 роки. (Його брат Володимир Шумський, відомий з процесу „почтовців", помер у львівській тюрмі...).

Св. зізнає незаприсяжений, що перед арештуванням перебував у Варшаві, куди виїхав був сам добровільно, де займався торговлею, бо в Галичині як українець не міг ніде дістати посади і взагалі якогобудь місця. У Варшаві св. отворив бюро (торговельне посередництво). Там він дістав м. ін. лист (від Тадея Тараса Дробенка?), в якому були адреси деяких українців, що служили при війську, між якими свідок вів освідомляючу національну пропаганду. На пит. предс. св. каже, що пропаганду цю поручила йому вести підпольна українська репрезентація, якої осідок був спершу у Відні, потім у Берліні. Поручення вести цю роботу св. дістав від групи тої репрезентації у Львові. На дальше питання предс. свідок каже, що ні Вербицького, ні Стефанишина, ні Головінського, ні „Березовського" він не знав. На пит. судді прис. св. оповідає докладно про своє бюро посередництва і про своє арештування у Варшаві.

На пит. д-ра Старосольського св. каже, що він збирав інформації про скількість і взагалі про життя українців у польській армії для своєї організації (УВО) і для її виключного ужитку в тім глибокім переконанні, що ті інформації послужать тільки для добра українського народу і для організації української армії, а не підуть для вжитку чужих, прим. німців. Щодо більшовиків, то свідок ставився до них все наскрізь негативно.

На пит. д-ра Ганкевича св. каже, що військовою розвідкою в рос. армії займалися найвизначніші люди в Польщі, що стоять нині на чолі польської держави, прим. п-ні Пілсудська. Св. оповідає широко про польську підпольну роботу в царській Росії, в чому він виявляє немале знання.

На пит. предсідника, на що потрібні були ці інформації, які збирав свідок, він каже, що для створення будучої армії українського народу, для виборення йому, незалежної Української Держави.

На дальше питання д-ра Ганк., чи св. знає який нарід, що таксамо поступав кілька літ перед війною і в часі війни, свідок не може відповісти, бо предс. ухиляє це питання. Взагалі предсідник, видимо поденервований відповідями цього свідка, ухилив кілька запитів до нього, поставлених обороною в цій справі.

При кінці питав ще свідка д-р Павенцький про обв. Антона Стефанишина, одначе цього обвинуваченого свідок цілком не знає.

За інтерпретацію § 158.

Після переслухання Романа Шумського, оборонець д-р Шухевич просить предсідника ствердити, що як цьому свідкові, так і іншим в часі їх переслухування у слідстві сл. суддя не пригадав постанови з § 168, на основі якої вони могли у справах, що дотичили їх особи, ухилитися від зізнань.

На це прокуратор заявляє, що сл. суддя до такої пригадки не обовязаний; ухилитися від зізнань можуть самі інтересовані. Предсідник прихиляється до думки прокуратора, на що д-р Шухевич каже: Так вони не правники, аби знати свої права перед слідчим суддею!

По тім зізнавав свідок

ПАВЛО ЗАБОЛОЦЬКИЙ,

теж у вязн. убранні, літ 27, засуджений у крак. процесі на 4 роки, незаприсяжений.

На запит предс. св. каже, що працював у „Ґазеті Інформаційній" в Перемишлі. Сам походить з Бушкович, пов. Перемишль, скінчив шість гімназ. клас. На пит. предсідника про свою ролю в крак. процесі св. каже, що він вже так морально знищений, що не в силі відповідати. Зрештою вже так богато часу минуло, що св. забув богато річей.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ВІДДАСТЬ СВІЙ ГОЛОС НА ЛИСТУ 18

На дальші питання предс. св. каже, що не знав „Івана Малого" ні інших. Ковалиська знав, але з ним не бачився від 1925 р. До Волошака не писав ніколи, бо його не знав. На пит., чому написав такий лист з тюрми, свідок каже, що сидів 11 місяців у страшній норі-пивниці цілком ізольований, а його тіло покрите було ціле проводами і хробацтвом. Тому св. був напів божевільний і кожний з панів, членів високого трибуналу, на його місці був би певно ще не таке написав... (Порушення на салі).

На пит. д-ра Стар. свідок признається, що належав до У. В. О.

Після зізнань цього свідка зарядженo коротку павзу.

По павзі зізнавав

ВАСИЛЬ КОЛОДІЙ,

літ 22 студ. фільос. в Кракові, засуджений в крак. процесі на 4 роки, незаприсяжений. Св. оповідає, що його арештовано в Кракові, де він був помічником одного товариша. Працювали для У. В. О., яка мала рівні відділи: культ.-освітній, розвідчий, пропагандистичний і терористичний. Свідок посилав вісти на Данціґ, але чи там був відділ („плящуфка") У. В. О., він не знає. Щодо обв. Вербицького („Березовського"), то свідок його не знає. Обв. Ковалиська свідок собі пригадує.

На пит. д-ра Шухевича, чи сл. суддя показував йому письмо (ґрипсу), св. потакує і каже, що показував і спершу казав, що це написав свідок, а потім вийшло, що це написав Мончинський. Той Мончинський, як свідок заявляє додатково, подавав просьбу в справі умовного звільнення і мотивував свою просьбу саме тою ґрипсою, аби прислужитися.

Серед великого заінтересування ввійшла на салю

ВОЛОДИМИРА ПІПЧИНСЬКА,

літ 30, урodж. в Золочеві, бухгальтерка, засуджена в крак. процесі на 5 літ тюрми. Свідок зізнавала незаприсяжена (по польськи). Свідок оповідає, що її арештовано в Кракові. У Львові була раз або двічи мабуть з початком 1925 року. З Кракова вислала раз книжку до Ольги Вербицької на доручення Волошака. Св. каже, що не була його секретаркою, як це представлено в крак. процесі, тільки листи до Волошака приходили на її адресу. Обв. Ольги Вербицької св. не знала цілком. (Тут встає Ольга Вербицька і заявляє, що їй представлено у Львові іншу Піпчинську, а не ту, яку зараз бачить перед собою).

На пит. д-ра Стар. свідок каже, що приймала листи для Волошака тому, що він був бідним студентом і не мав постійного мешкання, але абсолютно не знала про їх зміст, бо їх не розпечатувала і не читала.

Після того предс. заявляє, що свідка Дробенка з тюрми вже випущено. Якби хто мав його адресу, зволить подати предсідникові.

Де є Катерина Канюк?

Щож до св. Катерини Канюк, то прийшла реляція, що її не можна знайти. На це обор. д-р Давидяк просить знову, щоби з відчитанням зізнань К. Канюк заждати, бо оборона не тратить надії, що чейже поліція зможе такого важного свідка знайти, в чому зрештою допоможе їй оборона. На це предс. зареагував в той спосіб, що назвав заяву д-ра Давидяка інсинуацією на адресу поліції, яка, виходило би з того, з розмислом не старалася віднайти св. Катерини Канюк. Обор. д-р Давидяк у відповідь на це застерігся, що він за старий оборонець і не бавиться в ніякі інсинуації, але предсідник перебиває і каже: В цій справі зарядження нараду трибуналу.

По нараді трибуналу предс. заявляє, що можливо, що Катерина Канюк є ще у лічниці. Якби оборона мала її адресу, молить подати предсідникові.

Читання актів.

Потім відчитано зізнання Івана Зар[illegible]бінського, який описує своє арештування і [illegible], як жалком. Мітленер при переслуханні [illegible] ударив [illegible]

Опісля били його й інші люди в часі численних переслухувань (Будний, надавний кипдолиц й ін.). Дальше обв. подає, як то йому казали розібратися до пага і переслухували цілими днями й ночами стоячи, так, що йому від того попухли ноги і т. д. Лікар, до якого свідок зголосився, записав йому відповідні ліки і казав лежати.

Наконець відчитано зізнання Тадея Оссовського, Стефана Станіслава Кохановича й численних поліц. ключників, вартівників, профосів, постерункових, що робили службу, дижурних офіцерів і комісарів поліції. Всі вони заявляють, що з обвинуваченими поводилося якнайкраще, бо такий мали наказ.

На тому понеділкова розправа покінчилася. Продовження її — завтра.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією зв. Стадника (вул. Шашкевича).

15-го г. 7:30 веч. „Дон-Кіхот з Етенгайму", М. Галана (премієра).

16-го 3:30 п. „Пісні в лицях" (для молоді знижка).

Міський великий театр:

14-го „Цілунок Попелюшки"

15-го „Пиґмаліон".

16-го „Феноменальна умова".

Міський „Театр Новий":

14-го 15-го, 16-го і 17-го „Дівчина Пусти".

Кіна.

„Апольо": Мущина з минулим.

„Палас": Симфонія змислів.

„Лев": „Звеличана".

„Фатаморгана": „Парада рекрутів".

Кожний свідомий УКРАЇНЕЦЬ І УКРАЇНКА в дасть свій голос НА ЛИСТУ 18

НОВИНКИ.

— **Арешти.** Повідомляють нас, що в суботу 11. лютого ц. р. арештовано в Підгайцях удруге кандидата на посла з листи ч. 18. Олексу Яворського під закидом провини з § 65а карного закону (забурювання публичного спокою). Того самого дня арештовано також секретаря Повітового Виборчого Комітету УНДО в Бучачі інж. Антона Короля за промову, виголошену ним на вічу в Осівцях дня 5-го лютого ц. р.

— **З нашого театру.** У премієрі песи Я. Галана „Дон Кіхот з Етенгайму" дня 15. п. м. виступлять в головних ролях такі артисти: пп. Кривіцька, Посацька, Цісинова, дир. Стадник, Бенцаль і Боровик.

— **Львівська панорама.** Львівські вломники втяли небуденну штуку: не зважаючи на присутність у хаті бувш. през. міста Найвана, вони вміли поводитись так тихо, що очистили кімнату сумежну із спальнею: розбили три шафи і забрали трохи срібла та менше дорогоцінностей. — Поліція довідавшись про одно поетичне сховище злодіїв у башті на вул. Підвале, мусіла покликати на допомогу пожежну сторожу, щоби дістатися туди по драбинах; зловили трьох майстрів витриха.— Із канцелярії львівського адвоката Розінкевича щезла із стола запечатана коперта із 980 дол. у часі, коли в кімнаті було пять осіб: машиністки і один клієнт; цілих обшукали, клієнта переслідили аж на провінції, задержали і таки випустили. Нема ні познак, хто вкрав гроші, ні тим більше долярів. — До цього списку додайте ще одно самовбийство 21-літньої жінки, студентки семинарії Бакрівної.

— **Темна хроніка.** У селі Перерва в Дрогобиччині арештували двох селян Колодія та Пицака обвинувачених у злочинім вбивстві жінки Колодія. Тіло Колодієвої добули із криниці пісня довшої дивної мовчанки мужа. Одна селянка виявила тайну, що її муж брав участь у вбивстві покійної за обіцяну винагороду. Мотивом злочину була любов Колодія до місцевої молодої дівчини. — В околиці Городка Ягайлонського шибає якийсь волоцюга, що прикидається чудотворним лікарем із Росії і при помочі ріжних штукарств виманює від селян гроші.

— **Вияснення.** Дістаємо такого листа: У звязку із новинкою в ч. 28. „Діла" п. з. „Виборчий гумор", де находжу запит, яким робом роблена мною фотографія „Т-ва письменників і журналістів" попала у „Наше Слово", заявляю, що я ні із „Нашим Словом" ні з якиминебудь спорідненим із ним виданням не маю нічого спільного і ніяких знимок їм не даю. Також до „Глобуса" перестав я висилати знимки після певного інциденту, коли в них редакція зовсім змінила надписи. З пошаною Л. Янушевич, фотограф".

— **Смерть югославянського історика.** Помер відомий югосл. діяч і історик Люба Йованович, бувш. проф. історії у Білгороді, посол, президент парляменту, двічі міністр внутр. справ і міністр освіти, заст. голови радикальної партії, автор численних історичних книжок і співробітник ріжних журналів.

— **Берлінські шахові змагання** почались кілька перемогами молодшого покоління проти ветеранів, так, що знавці ворожили чимало несподіванок. Тимчасом перша третина змагань закінчилась таки перевагою сеніорів: перед веде Немцовіч і Реті, за ними ідуть Тартаковер і Боголюбов. Один із них уже мусить тепер бути приготований на те, що втратить нагороду бо нагород є тільки три: 2000, 1000 і 500 марок.

— **Рекорди.** У Шікаго вдалось одному хірургові розділити операційним ножем пару зрослих близнят, що мали тиждень. Одна дитина вмерла, друга живе. — У Парижі помер міліонер Квен, що почав 40 літ тому свою каріеру як лахмітник. Згодом продавав він каву бідакам, кружляючи по хатах, пізніше купив маленьку каварельку, аж дійшов до становища голови кавового союзу, що мав на свої послуги тисячу вантажних авт, що розвозили мішки кави. — „Красная Газета" пише: „У раді в народнім комісаріяті освіти про піднищення рівня радянської драматичної творчости, рішили зорганізувати спеціяльні семинарії для підготовки молодих драматургів". — У франц. місті Брест продавали з ліцитації дім за довги. Продажна ціна дому з 4-ма кімнатами, кухнею, льохом і горіщем була 25 фр. На ліцитацію не явився ніхто і сам власник купив свій дім за 25 фр. 50 с., себто за яких 10 зол. Ідеальне місто для довжників цей Брест!

— У Базель, бельгійка Вінчуль Де-Бо уродила 22-у дитину. — Арештували в Гановері фабриканта відомого відмолоджуючого середника „Люкутате" за мантійства; всіх відмолоджував себе не зміг!

— **Літературний кутик.** Три останні повісти Бляско Ібанеса, що вийшли внедовзі перед його смертю в Ню Йорку англ. мовою, вийдуть в оригіналі аж за 3 місяці. Темою першої повісти „Шукаючи за великим Ханом" — життя Колюмба; другої „Лицар Діви Марії" малюнок епопеї еспанського завойовника Охеда, що відкрив Каліфорнію; третьої „Марево золотих крил" це сучасне Монте Карльо. Ще перед смертю Ібанес скінчив повість „Молодість «есвіта", за яку американські видавці давали йому 150.000 дол. Популярність Ібанеса в Америці величезна. — Конан Дойль, творець Шерлока Гольмса, став, як відомо, спіритистом. Він написав статтю про „Загробні рукописи", де доказує, що дістав оригінальне продовження рукописів зпоза гробу від Дікенса, його твору „Тайни Едвіна Друда", а також фільософічних роздумувань Оскара Уайльда та Джека Льондона. Коли це правда, що померші письменники зможуть закінчувати свої твори спіритистичним способом, тоді розвиток літератури забезпечений!

— **Творець „Інтернаціоналу".** Московська преса повідомляє, що радянський уряд запрохав француз. композитора Дегетера в Москву. Дегетер, що живе в околиці Парижа, в Сен Дені, у великій нужді, є творцем арії „Інтернаціоналу". У СРСР він має дістати мешкання в домі ветеранів революції, а від уряду пенсію. Цього року мине 40 літ від часу, як Дегетер склав „Інтернаціонал"; він має нині 70 літ. Тому, що „Інтернаціонал" є офіціяльним гимном радянського уряду, йому влаштують там велике свято. Якби авторський міжнародній закон забезпечував композиторам права на гонорар від кожного проспівання їхньої пісні, Дегетер був би нині міліонером!

— **Відмолоджений Шекспір.** У Льондоні давали цими днями „Макбета" у змодернізованім виді. Англійська критика не прийняла постановки прихильно, але публика запікавлена як виглядають лицарі з доби Макбета в сучасних військових уніформах, модних убраннях, із усіма сучасними звичками. Герої пють віскі із содою і танцюють чарльстона за грамофоном. Леді Макбет бере на біль голови аспірину; одягнена в сукню до колін і шовкові панчохи, модно підстрижена, а в кервавій нічній сцені виходить у піжамі. Режісери поробили відповідні зміни в тексті, щоби текст погодити із тими усіма „інноваціями". Дивне тільки, що війна у цій песі не причинена завдяки винаходам: телефонам, радіям і літакам!

— **Світова всячина.** Рада Ліги Націй збереться в Женеві 5 марта. — Нім. парлямент може бути розвязаний ще цього тижня. — Зл. Держави дозволили на численніший вїзд імігрантів, головно англійських, яким число подвоєно новим законом. — Занедужав англ. провідник лібералів Асквіт; він має 70 літ. — Ангорський уряд рішив стабілізувати курс ліри. — У Каїрі в присутности короля Фуада поклали угольний камінь під новий египетський університет. — Еспан. диктатор Прімо де Рівера впав із літака, але здоровий. — Польща одержала від СРСР кільканацять вагонів архивних матеріялів з доби польського повстання; польські історики матимуть свіжу роботу! — У Льонгбіч (Каліфорнія) згоріла ціла частина міста від пожежі в копальні нафти. — Мадярські студенти націоналісти погрожують страйком підчас парляментської сесії на знак протесту проти лагідного „нумерус клявзус". — Занедужав італ. письменник Д'Анунціо. — Льойд Джордж заявив в інтерв'ю, що диктатури в Европі хутко скінчаться.

В обороні власного імени.

Тримаючись засади: audiatur et altera pars, даємо на сторінках нашого щоденника місце вияснениям і відповіди проф. В. Заїкина на пороблені йому п. Т. Олесіюком закиди в листі до нашої редакції, надрукованім дня 21. I. 1928. р. Відповідь проф. Заїкіна звучить:

Високоповажаний Пане Редакторе! — Ознайомившися щойно сьогодні з відповідю Тимофія Олесіюка (уміщеною в ч. „Діла" з дн. 21. I. 1928) на мій лист, надрукований у „Ділі" дн. 21. VIII. 1927. р., дозволю прохаю вмістити на сторінках „Діла" наступного листа:

В серпні 1927. р. у варшавськім Express-i Poranno-i * і потім ще в двох-трох польських бульварних газетах та у варшавській „Укр. Ниві" появилася замітка у вигляді *телеграми*, надісланої буцім-то з Парижа, в якій стверджувалося, мібито „закорд. бюро УПСР" оголосило, що я був співробітником харківської „охранки". Замітка ця розіслана була до газет варшавською агенцією „Express".

Підозріваючи, що ця замітка є *сфальшована*, я що в дійсности такої телеграми з Парижа від бюра УПСР не було, я звернувся до агенції „Express" з запитанням: звідки дістала вона згадану замітку? І дійсно в агенції „Express" мені заявили, що ніякої телеграми з Парижа про мене не було, й що замітку приніс один українець, що мешкає у Варшаві. На моє категоричне жадання агенція обіцяла виявити *справжнє джерело* спрямованих проти мене інсинуацій; але обіцянки цієї не дотримала; і тому я притягнув її до судової відповідальности (див. мій лист у „Kur. Poranny-m" дня 9. IX. 1927).

Бажаючи виявити тих осібників, які — криючись під фірмою „закорд. бюра УПСР", — [illegible] до Express-у офальшовану телеграму з Парижа, я запропонував своїм листом у „Ділі" (з дн. 21. VIII. 1927.) всім тим, що мають проти мене будь які закиди, висловити їх явно й отверто, не ховаючи свого обличчя.

На цього листа нарешті відгукнувся тепер Тимофій (Тиміш) Олесіюк. Цей самий Олесіюк, — як пише мій університетський товариш, б. україн. міністр., проф. Україн. Університету в Празі О. Мицюк в листі до ред. „Укр. Ниви" з дн. 28. VIII. 1927. („Укр. Нивою" не надрукованім; див. „Укр. Ниву" з дн. 27. I. 1928), — ще в 1924 р. підчас виборів мене на доцента Україн. Університету в Празі, ширив про мене ті самі чутки, які подані ним у офальшованій телеграмі з Парижа мібито від бюра УПСР. (і які той самий Олесіюк повторює в листі до ред. „Діла"). При тім, — як пише проф. Мицюк, — у 1924 р. Олесіюк посилався, що подані ним відомости про мене може потвердити проф. Тимошенко (б. губерніяльний комісар Харківщини, нині ректор Україн. Госп. Академії в Подєбрадах); але при розслідженні, переведенім тогочасним деканом проф. Р. Лащенком, жадних потверджень інсинуації Олесіюка не знайшлося: а проф. Тимошенко, на якого посилався Олесіюк, категорично заявив, що він нічого злого про мене ніколи не чув. Після цього я був одноголосно обраний доцентом Україн. Університету в Празі.

Не зважаючи на це, Олесіюк знову повторює свої інсинуації:

1) Передусім, він заявляє, мібито на власні очі бачив імя „Вячеслав Заікин" у індексі співробітників харківськ. „охранки". Це явна брехня: індекс той, перевірений спеціяльною комісією, був надрукований у газетах; в нім є 2 чи 3 цілком чужі мені особи з моїм призвищем (дуже поширеним на Харківщині): але імени „Вячеслав Заікин" там не було, й бачити „на власні очі" Олесіюк його не міг.

2) Олесіюк заявляє, що мені зроблено в 1917 р. закиди, від яких я „не виправдався". — Справді, в липні 1917. р. якимись двома чи трома осібниками зроблений був на мене донос до „чрезвычайной слѣдственной комиссіи по борьбѣ с контр-революціей" Харківськ. ради робітн. депутатів, у якім обвинувачено мене в „контр-революційности", в підготуванню монархічного перевороту (!), в співробітництві в „охранці" й т. д.; при чому мої товариші висловлювали здогад, що авторами цього доносу були Тимофій Олесіюк і Олексa Синявський, які мали зі мною особисті рахунки. В той переходовий, революційний час (літо й осінь 1917 р.) були це дуже тяжкі обвинувачення; до подібних справ і влада, й громадянство, й суд ставилися тоді з найбільшою увагою (коли ж остаточно владу перейняли більшовики, то співробітників „охранки" вони відразу розстрілювали).

Але, всупереч твердженню Олесіюка, я дістав тоді ж таки певну офіційну й моральну реабілітацію; справа, розпочата по доносу проти мене, закінчилася повним припиненням („прекращеніем"), з огляду на відсутність всяких підстав до обвинувачення; а два роки пізніше — по закінченню Харківськ. Університету — я остався при тому ж Унів-ті для приготування до професорської діяльности (для чого — по традиціях Університетів б. Російської імперії — вимагалося не тільки наукових здібностей і праці, але й моральної бездоганности).

3) Брехливі рівнож і твердження Олесіюка про виключення мене з харківських громадських організацій, зокрема з Харківської Україн. Студ. Громади (котра постала щойно в 1917 р., а в котрій першого дня Олесіюк і до якої я ніколи не належав).

4) Далі Олесіюк заявляє, що я „спрямую" в україн. громадянство у Варшаві, користуючися його „непоінформованістю". Але [illegible] за 8 років [illegible] ціле залля впрост безслідно: [illegible] ребування в Варшаві я надрукував [illegible] наукових праць, статтей і [illegible] [illegible] сальш 100), відомих [illegible] ріжних часописах — у [illegible]

Празі, (чеських), Парижі, Вінніпегу (Канаді) і т. д.; про моє перебування й працю в Варшаві відомо було й по Зах. Україні, й по ріжних осередках еміграції, й на Вел. Україні (звідки я одержував від деяких учених листи у наукових справах); 1926 р. я брав участь в українськ. науковім з'їзді в Празі; при чому перед тим зі мною листувався в справі від і полекшення приїзду мого на з'їзд і „Т. Олесіюк, яко технічний секретар бюра по скликанню з'їзду.

б) Не обмежуючись інсинуаціями щодо мого минулого, моєї ранньої молодости, Олесіюк відважується оплювати й мою теперішню працю, заявляючи, що я провадjу тепер у Варшаві „шкідливу для української справи“ діяльність; при тім не наводить жадних фактів і пояснень. Очевидно, що відповідати на таку огидну й безмістовну заяву — неможливо.

в) Нарешті. Олесіюк заявляє, що я обіцяв віддати до суду справу регабілітації від „обвинувачень“, поширених в серпні 1927 р., але що й досі я нібито не звернувся до жадного суду. Тимчасом, у дійсності, на початку вересня 1927 р. я звернувся до прокурора Варшавськ. Окружн. Суду з просьбою притягнути до судової відповідальности [illegible] Express [illegible] „Express“ [illegible] за тим звернувся я також до Сенату Варшавськ. Університету з просьбою призначити спеціальну комісію для розгляду й спростування піднесених проти мене закидів та регабілітації моєї чести. Сенат Варшавського Університету прихилився до моєї просьби й призначив комісію у складі найповажніших професорів того Університету. Прискорення розгляду справи державним судом та Університ. Сенатською Комісією не є в моїй силі. В кожнім випадку, я вжив усіх тих заходів в обороні моєї чести, які були для мене приступні.

Вячеслав Заїкин.

Передвиборчі віча і збори.

Позір Перегінщина!

Дня 15. лютого ц. р. в год. 1-шій відбудеться велике окружне передвиборче віче в Перегінську. Реферують кандидати на послів листи ч. 18. д-р Іван Курівець зі Львова і дир. Остап Луцький зі Стрия.

ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

Позір Печеніжинщина!

Дня 15-го лютого в год. 2-ій попол. Березів Вижний—Середний і Текуча.

Дня 26-го лютого ц. р. в год. 11-ій Текуча для сіл: Березів Нижний, Люча, Текуча, Акришори, Березів Середний.

Дня 19. лютого велике повітове віче в Печеніжині.

Позір Надвірнянщина!

Дня 26. лютого відбудеться передвиборче віче УНДОбеднання в **Зеленій.**

Дня 27. лютого ц. р. передвиборче віче в **Пнівю.**

Дня 28. лютого велике повітове віче в салі „Народнього Дому“ в **Надвірній.** Початок в год. 1-шій в полудне. Реферувати на вічах будуть кандидати листи ч. 18. на 53. округ.

ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

Позір Скалатщина!

Дня 16. лютого ц. р. в год. 11. в полудне відбудеться в Грималові **велике повітове передвиборче віче** УНДОбеднання в салі читальні „Просвіти“. На вічу будуть реферувати кандидати на послів о. прал. Л. Куницький і п. Блянка Баранова.

ОКРУГ 52. (СТРИЙ).

Позір Дрогобиччина!

Дня 14-го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче під голим небом в **Кропивнику Старі.**

Дня 15-го лютого відбудеться окружне передвиборче віче в **Довгім** для сіл Довге, Рибник, Майдан і Сопіт.

Дня 17-го лютого ц. р. в полудне відбудеться передвиборче віче в **Свитнику.**

Дня 17-го лютого вечером відбудеться передвиборче віче в **Ластівках.**

Дня 19-го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче в **Опаці.**

На всіх вічах реферує кандидат на посла листи ч. 18 Антін Максимович.

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ:

Роман Купчинський: **Курилася доріженька.** Повість із стрілецького життя. Львів. В-во „Червона Калина“. Ст. 208.

Іван Левицький Нечуй: **Не той став.** Повість. Ст. 158. З передмовою та поясненнями д-ра І. Брика. В-во „Для школи і дому“. Львів 1927. Накл. Книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка.

Іван Чеховський: **Історія коломийських почтових марок.** Коломия. 1928. Ст. 47.

ЖУРНАЛИ:

Бюлетень Держ. В-ва України. Ч. 10, 11 і 12. жовтень, листопад, грудень 1927.

І. Свєнціцкий: **Дещо** про науку, літературу і мистецтво галицької України за останні 40 літ. Ст. 6.

Звіт Управи Національного Музею у Львові за 1927 р.

Смолоскипи, журнал націоналістичної молоді. Ч. 4. Зміст: Осип Бодиярович: Пісня трьох чисел, д-р Остап Маковчук: Найблищі завдання нашої академічної молоді, Всеволод Аркадіїв: „Про віта“ і Українська Націоналістична Молодь, М. Б. Д.: Про юнака, Олекса Прокопів: Наші щоденні завдання, Всеволод Ларішенко: Смолоскипи, З нашого руху, Студентські справи, Зі студентських організацій.

Лікарський Вістник, орган лікарської комісії Наук. Тов. ім. Шевченка і українського лікар. Т-ва. Зміст: Д-р П. С. Шидловський: До казуїстики сторонніх тіл в сечовому міхурі. — Д-р О. Бончевський: Про „буракомоч“ або проходження незмінної буракової краски до мочі. — Д-р Яр. Грушкевич: Окулістична термінольогія. Анатомічна часть. — Д-р М. Музика: Сучасний стан клінічних дослідів. — Д-р І. Куровець: Причинок до етіології цукровиці Diabetes mellitus. — Д-р Т. Е. Бурачинський: Про потребу будови українського шпиталя у Львові. — Нові українські медичні книжки і журнали. — Новинки.

Жіноча Доля, двотижневик для українського жіноцтва. Коломия. Ч. 3.

Наш Край, неперіодичний журнал. Прага. Ч.

Вільне Козацтво, двотижневик. Прага. Ч. 5. (російською мовою).

Світ Дитини, ч. 2. Лютий.

Наш Приятель, ч. 6. Лютий.

Сільський Господар, орган Краєвого Т-ва Господарського „Сільський Господар“. Ч. 6. 1. лютого.

Віра і Наука, евангельський часопис. Коломия. ч. 1. 7 січня 1928 р.

Що читати? Львів, січень. Ч. 1 (2). виходить що квартал. Видає Книгарня Тов-а ім. Шевченка.

Духовний Сіяч, церковно-народній тижневик, Варшава. Ч. 7.

Катальог Книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка.

Dziennik urzędowy, ч. 1. 30. січня 1928.

Revue Internationale des Institions Ieconomiques et sociales, P [illegible] 10

„Sprawozdanie pocztowej Kasy Oszczędności“ за рік 1927.

☦ Посмертні згадки

Прокіп Васиник, голова Кружка „Сільський Господар“ у Вікні біля Городенки, помер несподівано на серцеву недугу в 49 р. свого трудящого життя. Покійний був ще головою тов-а „Співацький Кружок“, заст. голови читальні „Просвіти“, членом і основником кооперативи „Надія“ в Вікні. Він визначався празковою працею, розумом і повагою. Як чесний, вигідовий і голова всіх місцевих товариств і як людина тихої, лагідної вдачі, він зєднав собі чимало прихильників і загальну пошану між своїми та чужими. Жертвуючи щедро на народні ціли, робив це нишком, вдоволяючись внутрішньою свідомістю сповненого обовязку. В 1900 р. він один із перших дав почин до заснування читальні „Просвіти“, в своїм дуже темнім селі, чим стягнув на себе гнів тодішнього дідича та війта бл. п. Лешка Ценського. Його заслугою було куплено парцелю під читальню, її будова та оснування кооперативи. 25 літ працював він над цим огнищем культурної праці і в ньому. І його власна хата була осередком поради для всіх, що її потребували. До останньої хвилини він живо цікавився долею всіх товариств і складав ріжні пляни. З ним зійшов у могилу правдивий селянин-патріот. Залишив він удову і 6 дітей, з яких найстарший син є студентом. Величавий похорон був найкращим доказом його заслуг і симпатії. В. И. П.!

Читальник.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:

Ягольниця:

15. II. Еспанська Муха.
16. II. Царевич.

Тлусте:

17. II. Царевич.

З днем 1. II. артистичний провід обняв відомий артист Київського Театру М. К. Садовського і режісер Державного Ужгородського Театру Вп. О. Левицький. 1-1

Оповістка. В Товстім к. Грималова потрібний лікар-українець. Терен для практики і праці дуже сприяючий. Інформації можна дістати в о. І. Іванчука в Товстім (Touste) к. Грималова. 1486 4-4

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий   Видає Видавнича Спілка „Діло“   З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.